

Krig **dödar**

inte bara människor utan även

mänskligheten

Krig är en ekonomisk handling

Första gången jag hörde ordet krig, skakade hela kroppen på mig. Då var jag sju år och trodde att krig inte var en verklig handling, utan något mellan goda och onda i myter och sagor som för det mesta hade ett lycklig slut. "Det är röda människor som ligger bakom kriget, det blir ett tredje världskrig och allt levande dör." Detta upprepades hela dagarna i skolan. USA ville befria vietnameserna från deras ondskas men kanske skulle Sovjetunionen lägga sig i och då kommer ett kärnvapenkrig att bryta ut. Det skakade i hela kroppen på mig. Min far förklarade väldigt diplomatiskt att det inte var på det viset. Men det var min äldste bror som berättade hela sanningen.

ANDRA GÅNGEN SOM JAG skakades av ett riktigt krig var jag 21 år och mor till två små barn. En jetplan flög över vår lilla lägenhet på andra våningen, som med sina många fönster liknade ett växthus. Hela huset började skaka och där med min kropp, när jag hörde

glasskärvor mot marken, hördes även alla mödrars hjärtan som krossades av sorg. Jag ville vara hela mänsklighetens mor och skydda alla söner från ondskans krig.

Det var kriget mellan Iran och Irak. Kriget medförde inte bara dödande utan blev också början på slutet till en folklig revolution i Iran. Det blev början på politiska splittringar, det blev förföljelser, fängelse, tortyr, avrättningar. Den islamiska regimen gömde sig bakom frasen "skydda det islamiska fosterlandet" och gjorde vad den ville. Det skakade även själen.

DET TREDJE KRIGET SKAKADE OM på nytt. Jag blev lika rädd som under barndomen.

Det handlar igen om USA:s dominans, och kapitalismens ekonomiska kris. Mitt på dagen, framför våra näsor och trots så många protester, en Texas-sheriff utför en cowboy-aktigt handling för att fånga "tjuven".

Visst var den internationella solidariteten glädjande, att se stora som små människor demonstrera ute på

handling

gatorna doftade medmänsklighet och var uppfriskande. Men denna aspekt, att "sheriffen brydde sig inte" och attackerade Irak utan FN:s samtycke, var upprörande. Visst har krig alltid varit en ekonomisk handling. Men svaret på den ekonomiska krisen har en annan karaktär den här gången. Den ställer följande frågor, och just därför är det oroväckande: är vi på väg mot en ny sorts kapitulation? Postkolonialism? Kommer USA fortsätta att göra Saddam-liknande makter populära och sedan själv störta dem? Kommer USA:s agerande leda till att delar av befolkningen med hänsyn till kriget, och för att vara anti-imperialister, håller tyst om vad händer människor i dessa länder? Kommer anti-krigsrörelsen splittras av sådana meningskiljaktigheter?

HUR KAN VI UNDVIKA DESSA händelser?

Både för att historien i framtiden inte ska upprepas på detta sätt för kommande generationer och för att kunna garantera människor ett stabilt liv. Jo, genom att arbetarrörelsen agerar internationellt! Masstrejk, tycker jag. Tänk om ingen skulle arbeta i protest, tänk om arbetarna inom vapenindustrin inte skulle gå till jobbet, inga lokförare skulle transportera krigsmaterial...

Yes, I am a dreamer but I'm not the only one.

SUSAN BAHAR
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Darvag på svenska nr 2/2003

Redaktör och ansvarig utgivare
Susan Bahar

Redaktion
Ida Andersson
Adel Iliasi
Banafshe Sadjodi Zabeti
Baharan Sadjodi Zabeti
Rubar Sarhangi

Medverkande i detta nummer
Susan Bahar
Magnus Hellström
Banafshe Sadjodi Zabeti

Redigering
Lawen Mohtadi

Adress
Darvag
Box 854
101 37 Stockholm

darvagmagazin@hotmail.com

Telefon/fax
08-531 885 52

Dikten om Darvag

Mina plantager tårades ur
Parallellt med grannes plantage
Liksom
Det regnar tårar av de sörjandes väntande ögon
Vid den nära stranden
De regniga dagarnas budbärare Darvag
Säg mig, när skall regnet falla
I min mörka trånga
Stuga
Som är tom på glädje
Och dess träväggar spricker
Av torrhet
Som kamraters hjärtan i längtan efter varandra
Regniga och blomstrande dagars budbärare
Darvag säg mig
När kommer det efterlängtade kära regnet?
Darvag

Nimma Yushij
(1897-1960)
Nypersiska poesins skapare

Översättning:
Susan Bahar
Baharan Sadjodi Zabeti

“The answer is blowing in the wind...”

How many roads must a man walk down
before you can call him a man?
How many seas must a white dove sail
before she sleeps in the sand?
And how many times must the cannonballs fly
before they've forever banned?

The answer my friend is blowing in the wind
The answer is blowing in the wind

How many times must a man look up
before he can see the sky?
How many tears must he have shed
before he can hear the people cry?
How many wars will it take till he learns
that too many people have died?

How many years can a mountain exist
before it is washed to the sea?
How many years can some people exist
before they're allowed to be free?
And how many times can a man turn his head
pretending he just doesn't see?

The answer my friend is blowing in the wind
The answer is blowing in the wind

Bob Dylan

Vad händer med Shoo?

Tidningen Shoo Vad händer? är en produkt av ungdomars mötesplats (ungdomshuset i Fittja) där du hör och känner ljudet och gnistan av ungdomlighet, energi, hopp och vilja till förbättring.

Hur ska vi kunna hjälpa till och vara med i deras livsväg för att de ska lyckas? Det handlar om perspektivet, vad anser vi om diskussionerna om det mångkulturella samhället? Darvag tycker att den mångkulturella definitionen och begreppet kulturrelativism inte är ett bra svar, utan snarare ett hinder.

Vi kommer att diskutera saken i Darvags kommande nummer, vi börjar med en inledning av Magnus Hellström, lärare.

SUSAN BAHAR

“Shoo befäster samhällets fördomar”

Shoo är en tidning som produceras av invandrarungdomar från förorten. Den beskriver deras vardag och ger ungdomarna ett forum att uttrycka sig i. På detta sätt är Shoo ett bra projekt.

“GER FEL BILD”

Vidare anser jag emellertid att Shoo ger fel bild av ungdomarna, då kvalitén på texterna är undermåliga. Stavning, form och i viss mån innehållet är på en låg nivå.

Man hjälper inte ungdomarna att bli utvecklade i deras arbete och i det här fallet tidningens arbete.

KORREKTA TEXTER

Jag menar att resonemanget som jag tidigare nämnt är fel. Självklart borde de ansvariga jobba med ungdomarna så att texterna vid pressläggning är representativa och korrekta. Det skulle stärka dessa “förortsbarn”, som ofta får dras med felaktiga och över-

liga rykten. Dessutom skulle det generera ett uppsving för ungdomarna. Som det är nu befäster Shoo fördomarna från samhället och ger dessa duktiga författare fel bild av sig själva.

“LÅT DOM LYCKAS FULLT UT”

Avslutningsvis vill jag påpeka att jag jobbar med elever från förorten varje dag, som speciallärare på Störvretskolan. Dessa barn behöver prestera och lyckas

mer än andra, för att stärka sin låga självbild och självförtroende. Låt dom då inte bara lyckas halvvägs, utan visa att dom duger fullt ut! Och mycket mer.

MAGNUS HELLSTRÖM
LÄRARE

Hiphopens själ finns i

gettot

Att det finns mycket fördomar i samhället i dag är ingen nyhet. Inte minst om hiphop- kulturen som har en fantastisk historia.

Ursprungligen kommer hiphopen från USA och man kan säga att rapmusiken växte fram i 70- talets USA då man kallade den musiken för old school rap.

Sugarhill Gang och Grandmaster Flash är två av de större old school-band som öppnade vägen för flera generationer med hiphop- och rapmusik.

Inspirationen kommer från blues- och soulmusik som i huvudsak har haft stora svarta amerikanska artister.

I dag har hiphopen sina främsta utövare bland ungdomar i gettoto, eller i förorten. Vad beror detta på? Och varifrån kommer idén med säckiga byxor och keps?

MODET SOM VÄXTE FRAM

Sanningen är den att hiphopens renässans kommer från de svarta amerikanernas historia, då de fort-

utnyttjat då det finns stora pengar att tjäna).

WEST COAST OCH EAST COAST

Alla vet förstås inte detta och dagens ungdomar kanske inte alltid har den stilen för att hedra minnet av de svarta slavarna. Men jag måste envisas med att säga att hiphopen har sina djupaste källor i just gettoto.

De flesta känner igen NWA (Niggers With Attitude) där bland andra Easy-E, som nu är död, och Ice Cube, som är ännu en välkänd rappare, var med. De representerade västra delen av USA och på den tiden kallade man den sortens rapmusik som var mycket grovare i språket för West coast-rap. En slags identitet det med. Även Snoop

till Sverige och fortsatte därefter spridas och bli en styrka för många ungdomar. Den öppnade vägen för ett nytt sätt att uttrycka sig, få ut sin ilska men även glädje och ta till sig livsstilen.

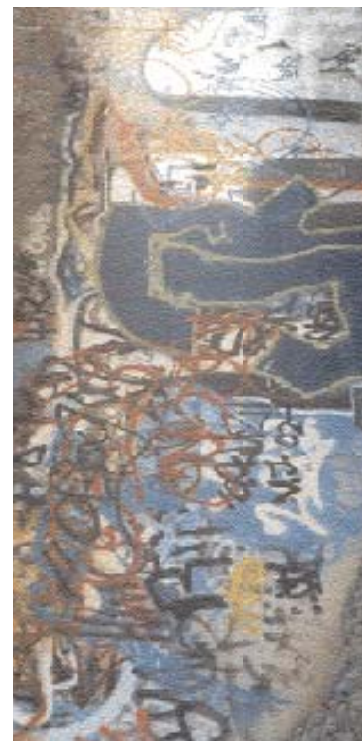
HIPHOPEN EN KULTUR

Det som givit rap-musiken dåligt rykte är tyvärr att många försökt ta efter "gangsterstilen" och leva farligt. Men jag tycker att rap-musiken egentligen inte representerar "ondska" och har dåligt inflytande på unga. Det är konst, musik och framför allt en kultur. Man kan vara fattig, ha en annorlunda stil, men viktigast av allt är att man kan vara stolt. Man behöver inte ha kostym, eller skjorta och finbyxor för att känna sig bra och vara "välklädd". Man ska framför allt trivas i sina kläder, ja känna igen sig!

När jag var mellan 13 och 16 år gick jag på många rap-konserter, bland annat på Snoop Doggy Dogg, Busta Rhymes, Naughty By Nature och Cypress Hill. Visst kan det verka konstigt att jag är feminist när det finns så många nedlåtande texter om kvinnor inom rapmusiken. Men det är inte därifrån allt nedlåtande kommer. Det är patriarkatet och andra musikstilar. Men eftersom rap i huvudsak associeras till förorts-folket så har man lagt större skuld på den musiken när det gäller nedvärderande fraser om kvinnor.

GAMLA MINNEN MED SNOOP

Det jag ser och känner när jag nu lyssnar på rap är framför allt min ungdom. När vi satt vid vackra Albysjön med home-boysen och home-girlsen och lyssnade på KRS-One, Snoop, Cypress Hill och hade på oss munkjackor med våra idolars bilder på. Jag minns hur lyckliga vi var, trots alla problem. Många i min omgivning inspirerades så mycket av detta att de valde att bli rappare själva. Och se där! Det gick ju bra, Dogge, Salla, Chepe och Dj Masse är väl ändå snart legendariska från vårt Norra Botkyrka!

KONST FRÅN FÖRORTEN

En annan sak som är knutet till hiphop är graffiti och klotter. Att uttrycka sin konst genom att spraya på väggar. Ja, inte det lagligaste och vänligaste sättet kanske. Men ett sätt för ungdomar att uttrycka sig. Varför det är vanligast i de fattigare områdena är väl ändå klart? Om inte så ska jag förklara. När man bor i en kommun med lite resurser och överhuvudtaget inte har mycket möjligheter jämfört med de unga i innerstans skolor, så har många ungdomar valt att ta saken i egna händer. Även om graffiti inte är erkänd som konst i "samhällets" ögon så håller detta tack och lov på att ändras, och man kan lite överallt se otroligt vackra grafs. Både lagliga och olagliga. Klotter däremot är en annan femma. Det är mer nonsens. Graffiti respekterar jag eftersom jag erkänner den som konst och vet hur mycket tankar och känslor det finns bakom en målning.

HIPHOP - DON'T STOP!

BANAFSHE SADJODI ZABETI

farande var slavar och saknade rättigheter i samhället. När de jobbade på bomullsplantagen bar de keps för att skydda sig mot solen, därav kepsen i hiphop/rap-stilen som har en väsentlig betydelse. De säckiga kläderna kommer från en senare men fortfarande mycket fattig generation svarta amerikaner. Då man inte hade råd att köpa nya kläder fick barnen ofta ärva storebrors eller storasystems kläder som blev lite säckiga.

Med åren blev detta mer och mer populärt och de som i hjärtat och själen kände med dessa slavar fortsatte med den stilen. Så det är inget nutida designers har kommit på under 90-talet (men självklart

Doggy Dogg och Dr Dre är kända West coast-rappare.

Erick Sermon är en av de som hör till East coast-rappen.

RAPPAR OM SIN VERKLIGHET

När man känner sig som en outsider och lever i en demokrati som systematiskt utesluter andra och inte minst svarta, så behöver man självklart något som gör en stark.

Därför är jag så noga med att påpeka att rappen kommer från gettoto. I gettoto bor nämligen de "fattiga". De fattiga som sjunger om de rika och om mycket från sin verklighet.

Så småningom spred sig rap-stilen till Frankrike och även tidigt

Slumpen gjorde att vi på Darvag fick chansen att träffa Fares Fares för en intervju. Ja, slumpen kan bidra till både stora och små förändringar i våra liv. Det var även slumpen som förde Fares Fares in i teatervärlden.

Banafshe och Fares.

Foto: Susan Bahar

“Man ska jobba hårt - inte drömma om att bli känd”

Många människor drömmer och fantiserar om kändisskap, berömmelse och konstnärligt erkännande. Flera av dessa lyckas och blir mycket professionella. I dagens samhälle ser vi alla möjliga skådespelare, inte minst i dokusåpor som enligt min uppfattning i alla fall är överdrivet.

SVÅRT ATT LYCKAS

Flera lyckas aldrig med skådespelariet, mycket beror på att de bara drömmer om detta och inte riktigt satsar allt. Andra har tyvärr inte de resurserna som krävs för att nå dit. Sedan har vi ju självklart ett viktigt faktum, det krävs mycket talang och personlighet för att lyckas i teater- och filmvärlden. Fares Fares från filmerna *Leva livet*, *Jalla!* och *Kopps* är en av dem som har lyckats.

För Fares Fares var det ingen dröm att stå på scenen och agera. För Darvag berättar han hur slumpen introducerade teatervärlden för honom och gjorde det till hans passion. Därefter handlade det för honom om målmedvetenhet och vilja, vilket var hans drivkraft och styrka.

Solen har börjat skina lite blygsamt och det är onsdagen den 19 mars, ett dygn innan kriget mot Irak bryter ut. Jag ska möta Fares Fares på Stadsteatern i Stockholm.

Jag kan inte hjälpa att jag är nervös inför mötet, han är ändå en av få skådespelare från min generation som jag anser vara en stor artist. Men redan vid det första ögonblicket då vi skakar hand försvinner nervositeten. Han är jordnära och ytterst trevlig.

UPPVUXEN I ÖREBRO

Fares Fares har hittills spelat i tre filmer varav två är regisserade av hans bror Josef Fares. Han är mest nöjd med rolltolkningen i *Kopps* och hade mer tid att förbereda sig fysiskt också. Men han tycker att det var roligast att spela i *Jalla!* och han var även fångad av manuset till *Leva livet*.

Fares Fares har vuxit upp i Örebro och bor numera i Stockholm. Han ger intrycket av att ha en stark personlighet och en otroligt hög självkänsla. Med andra ord en bra förebild för dagens ungdomar. Särskilt de ungdomar med invandrarbakgrund som känner sig

exkluderade från samhället och behöver sådan förebilder. Han har stor talang och hans skådespeleri väcker beundran.

Men han är också en helt vanlig kille som spelar tv-spel, umgås med vänner, går på bio och dyker på somrarna. Fares Fares tycker även om att rida på fritiden. Har du alltid drömt om att bli skådespelare?

– Nej, jag ville bli läkare eller ingenjör. Det var slumpen som gjorde att jag började med teater när jag var 15 år. Jag träffade en kvinna som berättade om ett koncentrationsläger som hon överlevt, hennes föräldrar dog där. Jag blev tagen av hennes historia och tog med mig tre kompisar hem till henne för att göra ett skolarbete och det visade sig att hon hade en teatergrupp. Kvinnan frågade om jag ville vara med där. De hade en rollkaraktär som faktiskt var iranier, jag sade nej först eftersom jag inte hade någon erfarenhet av skådespeleri, men mina kompisar som hade följt med mig dit övertalade mig. Så jag tog chansen och fastnade för teatervärlden.

Vilka inspirationskällor har du?

– Ja, det klassiska. Amerikanska 70-tals filmer som *Gudfadern* till exempel.

Du är en framgångsrik skådespelare med invandrarbakgrund. Har du stött på fördomar?

– Fördomar finns alltid men det är mer en ovana, inte medvetet. Det är språket som är avgörande. Jag tror att det är mer publiken kanske som inte till exempel förväntar sig att man spelar *Fröken Julie* med en svart Jean. Men dessa fördomar försvinner med tiden, säger Fares Fares bestämt.

I förra numret av *Darvag* hade vi tema identitet. Identitet är en viktig fråga, särskilt för ungdomar. Hur identifierar du dig?

– Jag är invandrare och förnekar det inte. Sen så behöver man inte följa stereotyperna och alltid spela just invandrarroller och bara gå den vägen. När jag bestämde mig för skådespelaryrket så handlade det om vilja. Vilja är viktigast av allt och att man går framåt. Det är en lång väg att gå för att nå framgång i skådespelaryrket och därför är det viktigt att man inte ger upp, man måste fortsätta kämpa och tro på sig själv.

Skådespelaren Fares Fares ville bli läkare eller ingenjör när han var liten. I dag gör han både film och teater och en av hans förebilder är Al Pacino.

Foto: Susan Bahar

Självförtroende är jätteviktigt och att omge sig med människor som tror på en. Om man har människor i sin omgivning som tror på en och sådana som inte gör det, så ska man givetvis söka sig till dem som gör det. Man måste även vara försiktig för att man inte ska sjunka alltför djupt i sina drömmar. Måste se framåt och kämpa!

Vad anser du om teatervärlden i Sverige?

– Jag anser att den är på väg framåt. Man satsar mer på unga dramatiker, det är många teatrar som anställer unga. Jag tycker även att det är bra att det är nutida pjäser. Det blir ett större samspel med publiken. Och vi får större målgrupper då alla förstår handlingen bättre.

Fares Fares är nog med att poängtera att han inte tycker om att man tvingar på ungdomar teater. Då kan de bygga upp ett slags hat mot teatern, de stänger av intresset och upplever det som något tråkigt och bär med sig detta länge, även när de blir mycket äldre. Hur har det varit att jobba med familjemedlemmar?

– Det var bara roligt att spela in Jalla! Jalla! och Kopps. När jag och min bror Josef jobbar ihop så kopplar vi bort familjrelationen och är bara regissör och skådespelare, helt enkelt arbetskamrater. Men när vi spelade in Jalla! Jalla! där farmor och pappa var med så var det svårt

för både Josef och mig att hålla oss för skratt. Särskilt för mig som spelade i filmen. Jag brukar inte ha svårt att koncentrera mig men när jag är med Josef så kan det lätt bli så att jag tappar koncentrationen då och då.

Vad anser du om mänskligheten i detta läge då vi kanske bara är 24 timmar ifrån ett krig? Vill du kanske inte svara på den frågan och vara diplomatisk?

Fares Fares svarar allvarligt att han inte alls är diplomatisk och uttrycker sina starka känslor om kriget.

– Jag tycker att det är fruktansvärt, det går inte att koncentrera sig riktigt när man går till jobbet just nu. Jag förstår inte hur Georg Bush tänker, sedan så är Saddam också dum i huvudet men det rättfärdigar inte USA:s krigsförklaring. Det handlar om annat än Saddam Hussein som diktator och Bush som Förenta Staternas president. Det handlar om pengar och för mycket öppet spel på något sätt. Och det är oskyldiga människor som kommer att få betala med sina liv.

“DRÖM INTE OM KÄNDISSKAP”

I pjäsen Brott, straff, hemtjänst och pensionärsdöd finns en slutmonolog om pesten som har drabbat hela Europa och Asien. Människor som smittats av pesten blir helt besatta och galna. Men i

själva verket så är det inte en bakterie eller ett virus. Pjäsen slutar med att vi anklagar varandra och börjar kriga.

Vad skulle du ge för råd till unga tjejer och killar som vill följa i dina fotspår?

– Man ska framförallt ha viljan och vara målmedveten. Man ska inte drömma om kändisskap utan i första hand kämpa och jobba hårt för att uppnå bästa resultat. Det ska inte bara vara en fantasi och längtan. Om man blir skådespelare så ska man verkligen få en kick av det, säger Fares Fares och där kommer hans ungdomliga sida fram.

– Får man inte en kick av skådespel så ska man satsa på annat! Du lever in i dina karaktärsroller väldigt bra. Vad har hjälpt dig med detta?

– När jag väl började med teater så satsade jag jättehårt. Då fick jag mina förebilder. Som Al Pacino. Jag har sedan lärt mig mest på plats. Det är kanske därifrån det kommer. Jag har jobbat med teater mest och kan det mer. Film är nytt för mig, och roligare, mycket större och ett koncentrerat arbete.

Är du ute efter några speciella roller eller accepterar du de flesta roller som du tillfrågas om?

– Nej, jag har tackat nej till många roller, säger Fares Fares bestämt. Det är inte så att jag enbart har ett budskap som jag vill få ut, men jag vet däremot vad jag inte vill

sprida, vilket budskap jag inte vill ge ut till alla åskådare och andra intresserade.

“JAG TROR PÅ JÄMLIKHET”

Jag måste avsluta intervjun med att fråga vad han anser om kvinnors och mäns ställning i samhället. Även denna fråga svarar Fares Fares på från hjärtat.

– Jag tror på jämlikhet och gör inga sådana skillnader mellan män och kvinnor. Det gör mig upprörd att kvinnor får mindre lön på grund av sitt kön. Mina barn kommer inte att leva med en nedvärderande bild på kvinnor. Den kvinnosynen kommer att försvinna om några år!

Där sluter vår intervju och jag tackar Fares Fares och är mycket nöjd. Dagen därpå börjar kriget, den 20 mars år 2003, och mänskligheten fortsätter med sina anklagelser, sin galenskap och sin besatthet.

“Pesten” kommer från USA och Storbritannien och sprider sig sakta i Irak över oskyldiga människor.

BANAFSHE SADJODI ZABETI

No a la guerra!

Den årliga karnevalen på Fuerteventura var mycket lyckad. Själv hade jag turen att uppleva den i den charmiga staden Corralejo som ligger i norra delen av den fantastiska ön.

Där fanns det många turister som åkt ner till Fuerteventura för att uppleva den omtalade karnevalen. På gatorna samlades folk förväntansfullt och värmdes upp inför karnevalståget som närmade sig.

Det tog fyra timmar för den spektakulära karnevalen att passera folkhopen och människor i alla åldrar dansade till sambamusikens rytmer. Dans, sång och musik höll därefter på till soluppgången.

Deltagarna kastade ut en massa godis över åskådarna och alla barnen skyndade sig att plocka upp godiset. Man bjöd även på läsk och popcorn medan tåget fortsatte framåt. Senare blev det livlig dans på Corralejos mysiga gator.

Det som fascinerade mig mest förutom de duktiga deltagarna och deras underbara dans, glada leenden och charm, var att karnevalen även kunde ses som en protest mot kriget i år. De flesta i karnevalståget bar skyltar där det stod "stop the war" och "no a la guerra".

I flera dagar efter karnevalen, där man också valde en karnevaldrottning, låg det godispapper och konfetti på gatorna. Festkänslorna satt i länge hos turisterna och man kunde höra sambatrummorna djupt inne i hjärtat. Då kunde man inte låta bli att bli glad och känna de fantastiska rytmerna i hela kroppen!

Aj aj aj aj, SAMBA!

